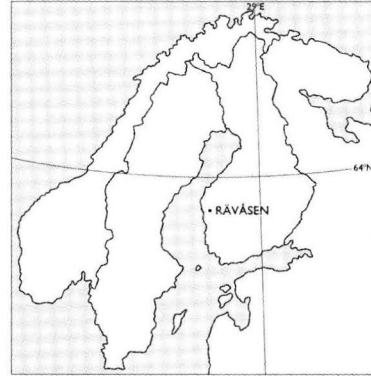

STENÅLDERSBOPLATSEN RÄVÅSEN

Mirja Miettinen

Inventeringen av Rävåsen-området

I samband med utgrävningarna under åren 1994–1999 gjordes en precisionsinventering av Rävåsen. Dessutom har ett antal nya fyndplatser och omgivningarna till de flesta, tidigare kända boplatserna i Lappfjärd inspekterats.

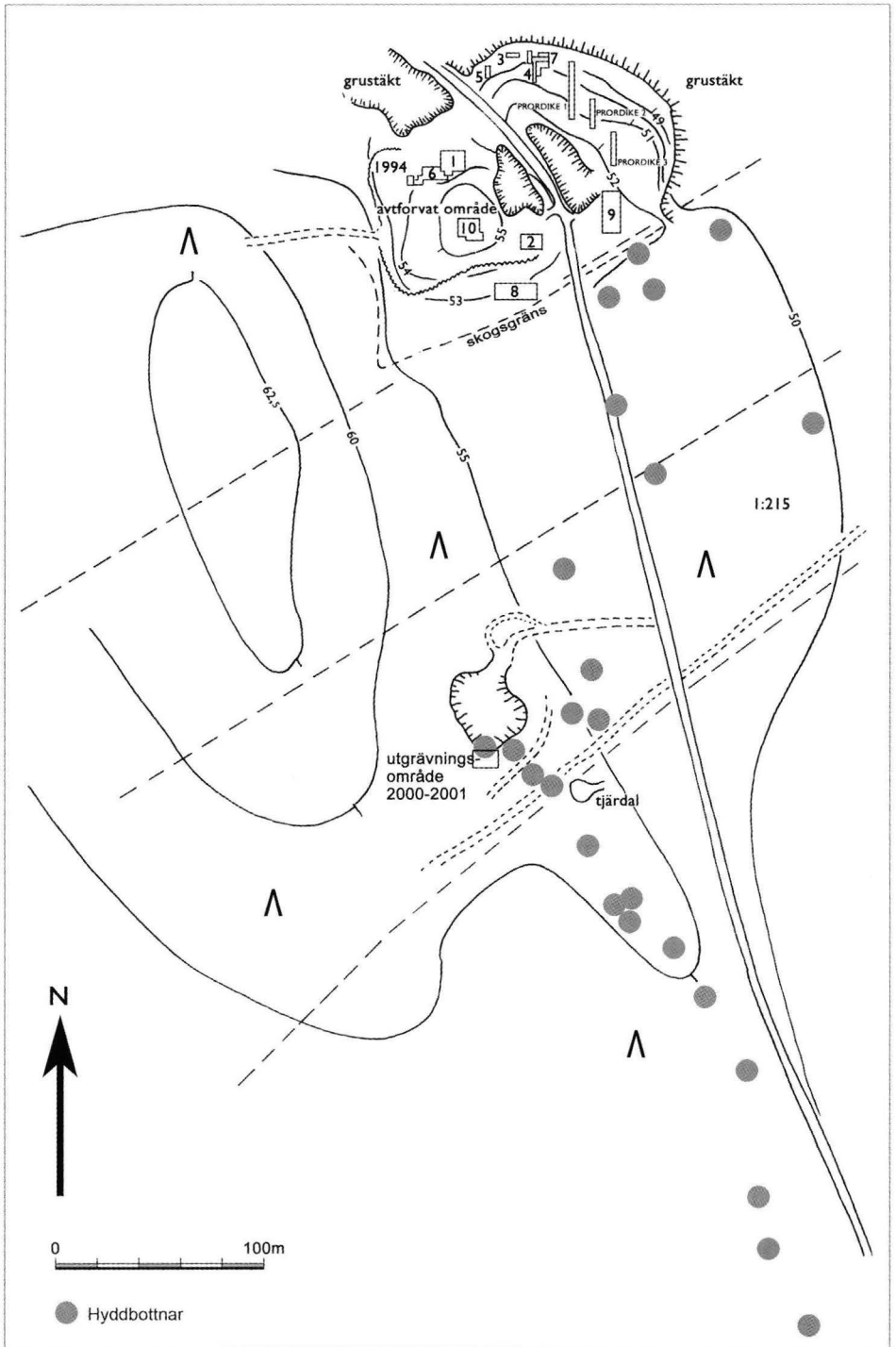

Vid precisionsinventeringen granskades Rävåsens terräng med iakttagande av höjdkurvorna. Alla platser, där man gjort ingrepp i markytan granskades, exempelvis dikesskäringar vid skogsbilvägar, grusgropar, områden som avtorvats och provgrävts för marktäkt, vindfällan, traktorspår i skogsmark och skogsmark som bearbetats med kultivator. Dessutom undersöktes jordmånen ställvis med borr och spade.

Söder om det stora grustäktområdet och grävningarna på Rävåsen konstaterades ett trettiotal runda eller avlånga, låga fördjupningar i skogsmark. De kunde urskiljas på momark som vidsträckta svackor av regelbunden form och storlek, ca 5–10 m i diameter.

Till vänster om skogsvägen ligger en rad hyddbottnar, i slutet av vägen det stora utgrävnings- och sand-täktsområdet. Foto: Musciverket/ Vesa Laulumaa 1998.

Inventeringen av Rävåsen-området

Boplatsoområdet avtorvat för sandtäkt före de arkeologiska undersökningarnas början, från norr. Foto: Museiverket/Simo Vanhatalo 1994.

Fornlämningar på terrängmodellkartan, s. 7.

kommun	nr	boplat	höjd	keramik
Kristinest./Lappfjärd	44	Rävåsen	49–60	Ka 2-3/Pyh/Kier/Nk /Kk
Kristinest./Lappfjärd	45	Mössåsen	55–60	Ka 2-3/Pyh/Kier/Nk?
Kristinest./Lappfjärd	41	Byåsen	50–60	Ka 2/Pö
Kristinest./Lappfjärd	30	Bergåsen	45–60	Ka 2-3
Kristinest./Lappfjärd	35	Granliden	57–60	Ka 3
Kristinest./Lappfjärd	36	Björnåsen	55–65	Ka 2
Östermark/Teuva	1	Pettumäki	56–60	Ka 3/Nk
Östermark/Teuva	3	Komsinkangas	62–63	KaJ/Nk.
Östermark/Teuva	4	Pappilankangas	62–70	KaJ/Nk.
Jurva	6	Alanko	55–56	Ka 3
Jurva	10	Mylläri2	65–66	Ka 1:2
Jurva	32	Järvimäki	70–72	Ka 2-3/Pö/Nk.
Jurva	39	Koski	72–73	Ka 1-2/Nk.
Jurva	37	Kuusela	66–67	Ka 1
Jurva	52	Tuomela	80–81	Ka 1
Jurva	59	Pihlajarämäkkä	62–63	Ka 2-3
Närpes/Pörtom	33	Dalshagen	50–70	Ka 2-3/Nk.
Närpes/Pörtom	34	Granliden	50–70	Ka 2-3/Nk.
Närpes/Övermark	13	Högåsen	48–50	Pö

Förklaringar:

Ka 2–3 = typisk och sen kamkeramik KaJ = Den kamkeramiska Jäkrlägruppen Pyh = Pyheensiltakeramik Kier = asbestkeramik av Kierikkityp Nk = snörkeramik Kk = Kiukaiskeramik Pö = asbestkeramik av Pöljätyp.

En del av dem omgavs av en låg vall. Vid stickprov hittades boplatssfynd i de flesta av dem: avslag av kvarts och stenarter, slipstensfragment och bränt ben.

På det avtorvade område på åskränet i norra ändan av Rävåsen påträffades separata kvarts- och sandstensavslag. I en provruta (123/435) i nedre delen av området hittades litet typisk kamkeramik, flinta och kvarts. Senare har man vid provgrävningar längre söderut på åsen funnit bl.a. typisk kamkeramik samt en rödockragrav. De observationer som gjorts tyder på att det på krönet, utöver boplatsslämningarna, också kan finnas ett stenåldersgravfält.

De fynd och hyddbottnar som påträffats ligger samlade på åsens krön och på den sandiga östslutningen. Däremot har man på Rävåsens västslutning, som består av morän, varken påträffat boplatssfynd eller hyddbottnar. Det som ännu bevarats av Rävåsens boplatser, ett av allt att döma synnerligen enhetligt fyndområde, är åtminstone ca 600 x 350 m stort.

Utöver de ovan nämnda finns några andra fyndkoncentrationer från stenåldern på den forntida udden på Rävåsen. Två fördjupningar, som omges av en tydlig jordvall och som liknar hyddbottnar påträffades vid en skogsbilväg ca 300 m i nordvästlig riktning från utgrävningsområdena. Vid ett vägdikey invid fördjupningarna påträffades en liten mängd kvarts. På västra sidan av den forntida udden har man konstaterat boplatssfynd på flera ställen: vid vägskäringar och i de mindre sandgroparna vid vägen samt i den bearbetade skogsmarken. På det sistnämnda området (boplatserna Rävåsen 2) har man i ytskiktet funnit snörkeramik, kvarts- och sandstensmaterial.

Storådalens västra sandiga strand fortsätter 5 km söderut från Rävåsen. Där har man gjort boplatssfynd på flera ställen på en höjd av ca 50–60 m över havsytan. Det torde vara fråga om en enhetlig boplatsezon, som varit belägen vid och framför en forntida älvmyning. Utöver Rävåsen är Mössåsen (nr 45 på kartan) och Riihiluoma de bäst kända och fyndrikaste boplatserna. På vardera platsen har man dock endast gjort ytfynd. På Mössåsen har man funnit bl.a. keramik och stenföremål på odlingsmarker på en nästan en kilometer lång sträcka. Vad materialet från Mössåsen beträffar väcker den stora mängden olika yxor, mejslar, fragment och förarbeten uppmärksamhet.

Den östra sidan av Storådalen, som i huvudsak hör till Bötom kommun, har inte systematiskt inventerats. Här har man upptecknat fem boplatser som ligger på 50–60 m höjd över havsytan. Dessa har tillsvidare inte närmare undersökts. Längre norrut på stränderna till den forna havsviken mellan Bötombergen och Ylikylä i Bötom är boplatser inte tillsvidare kända, vilket framför allt torde bero på att inventeringar inte har utförts. Helt outforskade är också boplatserna Riihijärvi (på 68–70 m höjd) och Lakiakangas (på 85–87 m höjd) vilka ligger högre upp vid Storådalen i Storå kommun. Ovannämnda boplatssfynd på den forntida Rävåsenuddens västra sida i Bötom kommun ligger på ca 50–55 m höjd och kommer sålunda från samma strandhöjd, som de här behandlade grävningssfynden. I orörd skogsterräng förblir boplatser ofta oupptäckta. Sålunda kom även fynden på boplatserna Rävåsen 2 i dagen först sedan skogen hade avverkats och markens yta bearbetats.